

Asia: VN/22377/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää mahdollisuudesta lausua lakiluonnoksesta yleisen asumistuen muutoksia koskien ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

SLL vastustaa kaikkia leikkauksia ja heikennyksiä yleiseen asumistukeen. Yleinen asumistuki on merkittävä osa opiskelijan tukikokonaisuutta opintotuen kanssa, lisäksi monelle pienituloiselle tai kokonaan tukien varassa elävälle lapsiperheelle asumistuki on keskeisimpiä tukia, sillä juuri asuinkustannukset ovat yleensä kotitalouden suurin menoerä. Leikkaukset osuvat moniin jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin ihmisiin. Etuuksien heikennykset eivät saa johtaa opiskelijoiden ajautumiseen toimeentulotuen piiriin.

Ohessa toisen ja korkea-asteen opiskelijajärjestöjen yhteislausunto:

Asumistuen leikkaus rajoittaa mahdollisuutta opiskella

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI, Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL), Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU, Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK ja Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) tuovat yhteisesti lausuen esiin syvän huolen siitä, että esitetyt asumistuen leikkaukset heikentävät perustavanlaatuisesti kouluttautumisen ja päätoimisen opiskelun mahdollisuuksia.

Ehdotettu keskimäärin 76 euron heikennys opiskelija-ruokakunnan asumistukeen rajoittaisi monen mahdollisuutta opiskella päätoimisesti, kun etuudet eivät enää riitä turvaamaan vakaata toimeentuloa. Kynnys opintojen aloittamiseen ja opiskelijaksi siirtymiseen nousee entistä korkeammaksi, kun se johtaa aiempaa jyrkempään pudotukseen tulotasossa. Erityisesti ne nuoret, jotka esimerkiksi huonon opintomenestyksen, rikkinäisen nuoruuden tai osaopiskelukykyisyyden vuoksi kokevat kynnyksen opiskelulle olevan korkea, saattavat lykätä opiskelua myöhemmäksi tai jättäytyä kokonaan tutkintokoulutuksen ulkopuolelle.

Kaikkia Suomen toisen ja korkea-asteen opiskelijoita edustavat liitot näkevät, että opiskelijan toimeentulon heikennykset ovat vaarallisella tavalla koko yhteiskunnan kannattamia koulutuspoliittisia tavoitteita vastaan. Opintojen aikaisella toimeentulolla on suora yhteys opiskelun mahdollisuuksiin, kannusteisiin sekä opiskelukykyyn.

Opiskelijoiden toimeentulon heikentäminen ja koulutustason nostaminen yhtä aikaa ei ole mahdollista. Opiskeluaikojen lyhentäminen ja koko ikäluokan kouluttaminen toisen asteen tutkintoon jäävät toteutumatta, kun työnteko ja perusturvan käyttäminen tulevat entistäkin houkuttelevammiksi vaihtoehtoiksi nuorille ja mahdollisuus tulla toimeen päätoimisena opiskelijana heikkenee. Lopulta työelämään astuu entistä vähemmän, velkaisempia ja uupuneempia vastavalmistuneita osajia, joita yhteiskuntamme kipeästi tarvitsisi.

Liitot vetoavat yhdessä hallitukseen, että opiskelun mahdollisuuksia heikentäviä toimeentulon heikennyksiä ei toteuteta ja opiskelijoiden toimeentulo turvataan.

[Liittojen yhteinen lausunto päättyy]

SLL kritisoi esitystä myös hyvin lyhyestä lausuntoajasta sekä puutteellisista vaikutusarvioinneista. Erityisen huolestuttavaa on, ettei valmistelussa ole tehty arviota asumistukeen ja muihin etuuksiin kohdistuvien leikkausten yhteisvaikutuksista. Lisäksi SLL haluaa nostaa esiin nuori- ja mielenterveysvaikutusten arvioimisen tärkeyden: toimeentulolla on suora yhteys mielenterveyteen ja lisäksi eri etuuksiin tehtävät leikkaukset osuvat monelta osin juuri nuoriin. SLL vaatii, että päätösten vaikutuksia arvioidaan tarkasti, mikäli lainsäädäntö tulee sellaisenaan voimaan.

Lisätietoja:

Sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen (iiris.hynonen@lukio.fi)

Hynönen Iiris
Suomen Lukiolaisten Liitto